



Az alagút (Molnár János felv.)

Decemberben tízéves a Villamos Kar

Az évfordulók mindig különösen alkalmasak arra, hogy visszapillantjunk, felmérjük a megtett utat; és tervezzük a jövőre. Ez év decemberében a villamos kar ünnepli tízéves jubileumát. A kar az ünnepek és az ezzel kapcsolatos tudományos ülésszak megszervezésére bizottságot hozott létre. E bizottság tagjai: Kozma László, dr. Eislér János, Kolos Richárd professzorok, Retter Gyula, Schnell László, Bosznai Ádám, Vágó István, Csáti József és Géher Károly.

A bizottság már eddig is jelentős munkát végzett. Összegyűjtötte a tudományos ülésszakot megnyitó dékáni beszámoló anyagát, mely a kar tíz éve alatt végzett hallgatókra vonatkozó statisztikai adatokat is tartalmazza. Megszervezte és összeállította a tudományos ülésszak előadásait. A terv szerint huszonegy előadás lesz. Előadások a kar három tagozatára a következő: fizika, gépészet és kémia. Az előadók nagyobb része (hatvan százalék) a Műegyetem oktatói

MAJOR TAMÁS

Nemzeti Színház igazgatója a szakszervezet meghívására nálunk járt az elmúlt hét csütörtökjén. Előadást tartott a szakszervezeti klub helyiségében. Elmondotta, hogy a Nemzeti Színház milyen kulturális

missziót teljesít az ifjúság ideológiájának formálásában. Célszerűnek tartotta, hogy egyetemünk szorosabb kapcsolat teremtse a színházakkal.

A NAGYVILÁG SÍTOJÁRÓI

A jövő estélyi ruhája – papirosból!

Ezer lóerős motor

Angliában sikeresen folynak egy új anyag előállításával kapcsolatos kísérletek; az új készítmény gyapottal vagy nylonnal, vagy mindkettővel kevert, papír alapanyagú, nem szővéssel előállított ruhanyag.

tervezik a „Vedd fel, utána dobd el!” ruhákat. Az Egyesült Államokban a sugárvészélyes gyárakban a dolgozók már most is papiros ruhákat viselnek, melyeket egy napi használat után eldobnak. Így ugyanis nem kell ellenőrizni a ruhák radioaktivitását.

Egy szovjet uszályhajó megmentette egy angol repülőgépet szerencsétlenül járt személyzetét

Az amerikai gyártmányú Skyraider típusú repülőgépet három tagú angol személyzete egy hadgyakorlat során szerencsétlenül járt. A katonákat norvég vizeken egy orosz uszályhajó vette fel és helyezte biztonságba. Moszkvából értesítették az

angol admirálisát, a három katonára megmentéséről és ezzel véget ért az a két napos zélez kutatás, amellyel a NATO-csapatok tengeren és levegőben keresték a hiányzó repülőgépet és személyzetét. (A Daily Express-ből.)

Önkiszolgáló trolibuszok Moszkvában

Moszkvában néhány vonalon „önkiszolgáló” trolibuszokat rendszeresítettek, melyekben nem dolgozik kalauz. A bejáratnál elhelyezett zárt kasszába mindenki beadja a viteldíjat és ezt a

műveletet senki sem ellenőrzi. Megállapítást nyert, hogy ezeken a vonalakon a bevétel semmit sem csökkent, az utasok egymást ellenőrzik és jaj annak, aki „bliceelni” akar. (Daily Worker-ből.)

Rádióval irányított meteorológia

Szovjet tudósok a Karakum-sivatagban az atmoszférálsó rétegeinek vizsgálására most alkalmaznak először rádióval irányított repülőgép-modelleket.

meteorológusok szerelnék, amely regisztrálja a levegő hőmérsékletét, nyomását és nedvességtartalmát. A repülőgép-modellel a rádió-szondától eltérően, rádióval irányítható és felbocsátási pontjára visszahozható. (SZTI)

Szovjet szakértők egy csoportja ezer lóerős gépkocsimotort konstruált, amelyben üzemesanyagként benzint, olajfiumitást mellékelnek és földgáz egyaránt alkalmazható.

A teafeldolgozás automatizálása

Grúz konstruktőrök elkészítették a zöld tea feldolgozására szolgáló automata gépsort. A teapárbán ilyen gépsort most alkalmaznak először. A gépsor elvégzi a levelek átgőzölését, sodrásával és osztályozásával kapcsolatos valamennyi fő műveletet.

Rendkívüli szilárdságú anyag

A szovjet tudósok különleges megmunkálási módszerrel rendkívüli szilárdságú fémeket állítottak elő, olyan anyagot, amelynek szilárdsága eléri az 1 négyzetmilliméteres számítással 1330 kilogrammos fántesztikus értéket. (A közönséges acél szilárdsága egy négyzetmilliméteres számításra 30—35 kilogramm).

SOLOJÓV EMBERI SORS

(Harmadik folytatás.)

Nehéz nekem visszaemlékezni erre, kedves öcsém, még nehezebb elmondani mindazt, amit a fogságban át kellett élnem. Ha eszembe jutnak azok az embertelen kinok, amelyeket el kellett szenvednem ott, Németországban, ha eszembe jutnak azok a barátaim, elvtársaim, akiket halálra kínoztak a lágerokban — már nem is a memóriában, hanem a torkomban ver a szívem, és még lélegzetem venni is nehéz.

Hová nem hajtottak engem fogságom két esztendeje alatt! Fél Németországot bejártam: voltam Szászországban, szilikáti bányaiban dolgoztam ott, a Ruhr-vidéken szénet bányásztam, Bajországra földmunkákon púposra dolgoztam magam, megfordultam Thüringiaiban is — és az ördög tudja, hol nem jártam én német földön. A táj ott mindenütt más és más, öcsém, de a mifélelmet mindenütt egyformán ütötték-verték és lötték agyon. Úgy ütöttek bennünket azok az istenverte gazok, pészopok, ahogy minálunk meg a barmot is verték soha. Útítotték ököllel, tapostak lábba, verték gumbottal és mindenféle vassal, ami csak a kezük ügyébe esett, nem is beszélve a puskatusról vagy a dorongról.

Vertek azért, mert orosz vagy, vertek azért, mert még látod a napvilágot, meg azért, mert nem úgy nézel, nem úgy lépsz, nem úgy térsz-fordulsz, ahogy kell... És vertek csupán csak azért, hogy egyszor végképp agyonverjenek, hogy megfulladj tulajdon véredtől és megdögölj úteik alatt. Úgy látszik, nem jutott mindönknek gázkamra Németországban...

És mindenütt egyforma volt a koszt: egy fél kilo, fűrészporral elegyes hamis kenyér — meg valami karórépából főzött lé-lötty. Forró vizet hol ádák, hol nem. De minek is beszéllek, itéld meg magad: a háború előtt nyolcvanhat kilót nyomtam, ócsák meg már nem voltam több ötvennél. Csak a bőr maradt meg a csontjaimon, de még a csontjaimat is alig bírtam vonszolni. De a munkámat aztán gyűrűnk, egy mukkanást se! Pedig olyan munka volt, hogy egy igásló is belerokkant volna.

Szeptember elsején a Küstrin mellett lágerből átdoztak bennünket, 142 szovjett hadifoglyot a Dreza közelében levő B-14-es lágerbe. Akkor már körülbelül kétezer fogolyt ölt ebben a lágerben. Mindnyájan egy kofejnyóval dolgoztunk, kézzel fejtettük, vágtuk, törtük a német követ. Napi négy köbméter volt a norma: ennyi eszté, egy lélekre, ne felejtse el,

olyan lélekre, amelyet már amúgyis csak egy cérnaszáj tartott össze a testtel. Most kezdődött csak a komisz élet: csapatunk száznegyvenkét emberből két hónap múlva ötvenhéten maradtunk. Mit szólsz hozzá, öcsém? Cudar dolog, ugye? Nem győztük temetni a halottainkat, s közben egyre az a hír járta a lágerben, hogy a németek már elfoglalták Sziblingradot és tovább törnek előre, Szipriába. Egyik keserűbb a másikéleri és úgy nyomja az embert, hogy fel sem emelheti szemét a földről, mintha ő is ebbe az idegen német földre kíváncskodna. A táborország meg mindennap izlik, nótákat gajdol, örül és újjong.

Egyszer, egy este visszatértünk a munkából a barakkba. Egész nap esett az eső, facsaró víz volt a gúnygánk; mindnyájan úgy reszkettünk a hideg szélben, mint a kutya, rascogott a fogunk. Nincs hol megszární:ozni, még megmelegedni sem, a tejében mér az éhenhalónál is éhesebbek voltunk. De este nekünk nem járt enni.

Leodtam magamról átázott göncömet, lecsaptam a pricesre és azt mondtam: „Nekik négy köbméter is kevés, de nekünk egy is túlontul elég volna — sírnak”. Én csak ennyit mondtam, de akadt közöttük egy bitang, aki besúgott a táborparancsnoknak ezéért a keserű szavaimért.

A táborparancsnok, vagy ahogy ők mondják Lagerführer, egy Müller nevezetű német volt. Alacsony, zömök, hirtelenszöke; az egész ember olyan fehér — fehér a haja, a szemöldöke, meg a szempillája, sőt még kidülledő szeme is fehéres volt. Olyan jól beszélt oroszul, akár te meg én, még az „o”-t is úgy ejtette, mint egy tősgyökres volgai. Félelmetesen tudott káromkodni. Hogy kitől tanulta ezt a mesterséget az átkozott?... Az volt a szokása, hogy felsorakoztatott bennünket a blokk előtt — ők így nevezték a barakkot — SS falkájával elhaladt a sor előtt és oldalra kitértette jobb kezét. Börkesztély volt rajta, a kesztélyben meg boxer volt, hogy meg ne sértse újja. Ahogy megy, minden másodikk embert orrbaut, úgy, hogy eleved a vére. Ezt ő a náthamegelőzésnek nevezte. És így volt ez mindennap. A lágerben csak négy blokk volt; ma az első bloknál rendez „megelőzést”, holnap a másodiknál és így tovább. Akkurátus volt a bitang, vszárnap is dolgozott. Csak egyet felejtett ki a számból: mielőtt elindult volna, hogy orrba ver-

jen bennünket, vagy tíz percig csúnyán káromkodott a sor előtt: fel akarta tüzelni magát. Semmi értelme sem volt, hogy káromkodjon, de mirajtuk sokat könnyített: úgy éreztük, ezek a mi szavaink, velünk születtek; mintha egy kis hazai szél csapott volna meg bennünket... Ha tudta volna, hogy milyen örömet szerez nekünk káromkodásával, nem káromkodott volna oroszul, hanem csak a maga nyelvében. Csak egy moszkvai barátunk haragudott rá rettenetesen. „Ha káromkodik — azt mondja — behunyom a szemem, és olykor, mintha Moszkvában a Zacepán, a sörözében ülnék, és annyira kívánom a sört, hogy szédülök belé. „Hát ez a parancsnok másnap — azután, hogy a köbméterekeket emlegettem — maga elé rendelt. Este odajött a barakkba a tolmács két örrrel. „Melyik az az Andrej Szokolov?” Jelentkeztem. „Utánom! Indulj! Hívat a Herr Lagerführer”. Mindjárt tudtam, miért a Herr. Hogy szétmorzsoljon. Elbűsűztam elvtársaimtól — mindnyájan tudták, hogy a halálba megyek — felsóhajtottam és elindultam. Ahogy megyek a láger udvarán, felnézek a csillagokra, elbűsűszök tőlük is és azt gondolom: „No, végre szakad a kinjaidnak, Andrej Szokolov, vagy ahogy a táborban hívnak — háromszázharmincegyes”. Úgy sajnáltam Irinkát, meg a gyermekeket, de aztán elcsitult bennem a sajnálat is, igyekeztem összeszedni magam, hogy minden téfelem nélkül nézsek a pisztoly csövöbe, ahogy katonához illik: életem utolsó perceiben ne lássak ellenségeink, hogy mégiscsak nehéz megválnom az asztaltól...

A parancsnoki szoba olyan tiszta, mint nálunk egy szép klub. Virágok vannak az ablakokban. Az asztalnál ott új az egész táborparancsnokság. Öten ülnek ott, vedelik a snapszot és szalonnát falatoznak. Az asztalon jókora megkezdetett pálinkásüveg, kenyér, szalonna, almakompót, különféle nyitott konzervdobozok. Egy pillantást vettem erre a lakomára és — talán nem is hiszed — úgy felkavargott a gyomrom, hogy kis híján hányni kezdtem. Olyan éhes voltam, mint a farkas, elszoktam már az emberi eledeltől — és most itt van előttem ennyi földi jó... Valahogy visszafojtottam az öklendezést, de csak erőm erejévé tudtam elszékeztetni, tekintetem az asztaltól...

Szemtől-szemben ül velem a félia becsipett Müller. A pisztolyával játszik, egyik kezéből a másikba dobálja és úgy néz rám, akár a kígyó — egyet se pillant. Vigyázba álltam, öszszezaptam gacsos bakancsom sarkát és jó hangosan jelentetem: „Herr Kommandant, Andrej Szokolov hadifogoly, parancsára megjelentem”. Azt kérdezi tőlem: „Hát hogy is van az, Ruszki Iván, négy köbméter sonk? — Igenis, Herr Kommandant. Sok” — mondom. — „És neked egy is elég sírnak?” — „Igenis, Herr Kommandant. Teljesen elég, még marad is.”

Felállt és azt mondta:” Nagy megtisztelte-

tésben lesz részed, én most sajátkezüleg jólek agyon ezékért a szavakért. De itt kényelmetlen, gyűrűnk az udvarra, ott aztán maj kikkattunk”. „Ahogy parancsolja” — mondtam neki. Állt, gondolkodott egy darabig, aztán az asztalra dobta a pisztolyt, teletöltött egy poharat pálinkával, felvett egy szelet kenyeret, ráteret egy falat szalonnát, idenyújtotta és azt mondta: „Halálad előtt igyál egyet, ruszki Iván, igyál a német fegyverem győzelmére”. Én már megfogadtam kezéből a poharat is, a harapnivalót is, de mihelyt meghallottam ezeket a szavakat, mintha tűz perzselte volna



meg! Azt gondoltam magamban: „Még hogy én, orosz katoná létemre, igyál a német fegyverek győzelmére?! Hát még mit nem akarsz Herr Kommandant? Ugyis meghalok; egykutyta! Pusztulj el a pálinkáddal együtt!” Letettem a poharat az asztalra. letettem azt a falatot is és azt mondtam: „Köszönöm a kínálást, de én nem iszom.” Elmosolyodott: „Nem akarsz inni a mi győzelmünkre? Hát akkor igyál; a magad pusztulására”. Nekem nem volt vesztési válam! „A ma”-m pusztulására, meg arra, hogy megszabaduljak a kínj-tól — iszom!” — mondtam neki. Avval fogtam a poharat és két kortyintással felhör-intettem, de a kenyér-szalonnához nem nyúltam hozzá, udvariassan megtörtöltem a szám a tenyeremmel, és azt mondtam: „Köszönöm a vendéglátást, kész vagyok. Herr Kommandant, menjünk, iktasson ki.” De a parancsnok figyelmesen rámnézett és azt mondta: „Legalább haralpm valamit halálad előtt”. Én meg azt feleltem neki: „Től egy első pohár után nem szoktam enni.” Től egy